

Докато презъ 13 и 14 в. дубровчанитѣ сж внасяли въ българскитѣ земи предимно платове отъ чужда фабрикация, презъ 15 в. тѣ почнали да пласиратъ въ по значителни количества платове отъ местна фабрикация. Въ началото на 15 в. Флоренция завладяла голѣмата частъ отъ източнитѣ пазари. Нейна манифактура, натоварена на дубровнишки и венециански кораби, намирала широкъ пласментъ въ всички пазари на Турция. Дубровчанитѣ не могли да не се загрижатъ за това стопанско повдигане на Флоренция и Венеция, което ставало за тѣхна смѣтка. За да не загубятъ своята роль на най-значителни посредници въ размѣната на стоки между двата полуострова и за да осигурятъ поминѣка на своето население, дубровчанитѣ се помжчили да създадатъ своя манифактурна промишленостъ. За тази цѣль тѣ поржчали презъ 1433 г. на флорентинеца Пиетро Пантелло да имъ построи въ Дубровникъ фабрика за платове, като го възнаградили богато. Дали му нужнитѣ сръдства безъ лихви за 10 години, построили му фабриката, подарили му кжща и лозе и му давали за всѣки изработенъ топъ платъ по единъ дукатъ награда. Скоро дубровнишкитѣ платове намѣрили широки пазари. Дубровчанитѣ се грижили да пласиратъ първо своето производство, а после флорентийскитѣ и венециански платове. Дубровнишката манифактура добила толкова добро име, че отъ Франция поржчали да се изпратятъ отъ Дубровникъ майстори, които да научатъ френскитѣ тъкачи да правятъ подобни платове¹⁾.

Дубровнишкитѣ манифактурни стоки подбили въ значителна степенъ платоветѣ, изнасяни отъ Флоренция, Венеция, Анкона и Фландрия. Едновременно съ бързото проникване на дубровнишкитѣ търговци въ Турция и постепенното имъ заселване въ по-голѣмитѣ градове изъ българскитѣ земи, тѣхнитѣ манифактурни стоки почнали да изтикватъ на първо мѣсто флорентийскитѣ платове. Съ изключение атлазитѣ произвеждани въ Флоренция, почти всички други флорентийски стоки били измѣстени отъ българскитѣ пазари. Докато въ Цариградъ, Солунъ и въ другитѣ голѣми приморски градове въ Турция и край Средиземно море продължавали да употребяватъ предимно флорентийска манифактура, дубровчанитѣ, които по-малко търгували на тѣзи тържища, успѣли да я измѣстятъ отъ почти всички български и сръбски области.

Конкретни сведения за пласирането дубровнишки платове въ българскитѣ земи намираме още отъ края на 15 в. Единъ търговецъ въ София презъ 1498 г. ималъ всѣкакъвъ цвѣтъ платове. Споменати сж *раппо пегро, рапо лино*²⁾ и др. Между стокитѣ изброени като капиталъ на едно сдружение отъ дубровчани въ София презъ 1547 год. сж споменати разни видове *раппи*. Една частъ отъ тѣхъ, сигурно, сж били дубровнишка фабрикация, тъй като не е означенъ тѣхния произходъ, както това се правѣло обикновено³⁾. Подобни платове отъ различна широчина и цвѣтъ сж продавали презъ 1556 г. въ Пловдивъ⁴⁾. Презъ сжщата година сж споменати значителни задължения на търговци отъ Нико-

¹⁾ Ср. по подробно Миятовичъ, Чед. ор. cit. стр. 102 сл.

²⁾ Test. т. 27 f. 61.

³⁾ „... Item in braccia nove de panno di settanta cuppo ...“ Div. canc. т. 132 f. 235.

⁴⁾ Div. not. т. 115 f. 96 сл.